

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

3. maj 2012*

»Socialpolitik — direktiv 2003/88/EF — arbejdsvilkår — tilrettelæggelse af arbejdstiden — ret til en årlig betalt ferie — finansiell godtgørelse i tilfælde af sygdom — tjenestemænd (brandmænd)«

I sag C-337/10,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (Tyskland) ved afgørelse af 25. juni 2010, indgået til Domstolen den 7. juli 2010, i sagen:

Georg Neidel

mod

Stadt Frankfurt am Main,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Safjan, og dommerne E. Levits (refererende dommer) og A. Borg Barthet,

generaladvokat: V. Trstenjak

justitssekretær: fuldmægtig A. Impellizzeri,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 8. marts 2012,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Georg Neidel ved Rechtsanwalt K. Schmidt-Strunk
- den tyske regering ved J. Möller, som befuldmægtiget
- den danske regering ved C. Vang, som befuldmægtiget
- den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato M. Russo
- den østrigske regering ved C. Pesendorfer, som befuldmægtiget
- Det Forenede Kongeriges regering ved S. Ossowski, som befuldmægtiget
- Europa-Kommissionen ved V. Kreuzschitz og M. van Beek, som befuldmægtigede,

* Processprog: tysk.

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 7 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/88/EF af 4. november 2003 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden (EUT L 299, s. 9).
- 2 Anmodningen er blevet fremsat inden for rammerne af en tvist mellem Georg Neidel og dennes tidligere arbejdsgiver, Stadt Frankfurt am Main (byen Frankfurt am Main), angående den pågældendes ret til en finansiel godtgørelse for årlig betalt ferie, som ikke var afholdt, da han gik på pension.

Retsforskrifter

EU-retlige forskrifter

- 3 Artikel 1 i direktiv 2003/88 med overskriften »Formål og anvendelsesområde« lyder således:

»1. Dette direktiv indeholder minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden.

2. Dette direktiv finder anvendelse på:

 - a) de minimale [...] årlige ferier [...]

[...]

3. Dette direktiv finder anvendelse på alle former for private og offentlige aktiviteter som defineret i artikel 2 i [Rådets] direktiv 89/391/EØF [af 12. juni 1989 om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet (EFT L 183, s. 1)], jf. dog nærværende direktivs artikel 14, 17, 18 og 19.

[...]«
- 4 Artikel 7 i direktiv 2003/88 med overskriften »Årlig ferie« har følgende ordlyd:

»1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at alle arbejdstagere får en årlig betalt ferie af mindst fire ugers varighed i overensstemmelse med de kriterier for opnåelse og tildeling heraf, som er fastsat i national lovgivning og/eller praksis.

2. Den minimale årlige betalte ferieperiode kan ikke erstattes med en finansiel godtgørelse, medmindre arbejdsforholdet ophører.«
- 5 Direktivets artikel 15 med overskriften »Gunstigere bestemmelser« er sålydende:

»Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes adgang til at anvende eller indføre love og administrative bestemmelser, der er gunstigere med hensyn til beskyttelse af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed, eller til at fremme eller tillade anvendelse af kollektive overenskomster eller aftaler mellem arbejdsmarkedets parter, der er gunstigere med hensyn til beskyttelse af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed.«

- 6 I artikel 17 i direktiv 2003/88 bestemmes, at medlemsstaterne kan fravige visse bestemmelser i dette direktiv. Imidlertid er der ikke fastsat fravigelser for så vidt angår direktivets artikel 7.

Nationale bestemmelser

- 7 Delstaten Hessens tjenestemandslov (Hessisches Beamtengesetz) bestemmer i § 106, at tjenestemænd har ret til en årlig ferie med løn.

- 8 I lovens § 50, stk. 1, bestemmes:

»Tjenestemænd pensioneres ved udgangen af den måned, hvori de fylder 65 år (aldersgrænse).« For tjenestemænd ansat ved brandvæsenet er aldersgrænsen fastsat til 60 år i stedet for 65 år.

- 9 I henhold til § 21, punkt 4, i lov om delstatsansatte tjenestemænds status (Beamtenstatusgesetz) ophører den pågældendes tjenestemandsstatus ved pensionering.

- 10 Delstaten Hessens forordning om årlig ferie (Hessische Urlaubsverordnung, herefter »HUrlVO«) præciserer starten og afslutningen på referenceåret samt stiftelsen og ophøret af retten til årlig ferie.

- 11 § 8, stk. 1, i HUrlVO lyder således:

»[...] Når den pågældende mister sin status som tjenestemand som følge af opnåelse af den lovbestemte pensionsalder, udgør retten til ferie seks tolvtedele af den årlige ret, hvis den pågældendes tjenestemandsstatus ophører i den første halvdel af referenceåret, og tolv tolvtedele af den årlige ret, hvis den pågældendes tjenestemandsstatus ophører i den anden halvdel af referenceåret.«

- 12 § 9 i HUrlVO med overskriften »Opsplitning af ferien og overførsel« er i stk. 2 affattet således:

»Ferien skal som udgangspunkt afholdes i det år, i hvilken den er tildelt. Tjenestemanden mister retten til ferie, som ikke er afholdt inden ni måneder efter nævnte års udløb.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 13 Georg Neidel, der er født den 2. august 1949, påbegyndte sin ansættelse i Stadt Frankfurt am Mains tjeneste i 1970. Han var først beskæftiget som brandmand og dernæst som brandmajor. Han havde status af tjenestemand.

- 14 Fra den 12. juni 2007 var Georg Neidel uarbejdsdygtig af helbredsmæssige årsager. Ved udgangen af august 2009, da han var fyldt 60 år, gik han på pension og har siden oppebåret en månedlig pension på 2 463,24 EUR.

- 15 Henset til, at den normale ugentlige arbejdstid for brandmænd ansat i Stadt Frankfurt am Main afviger fra en femdages arbejdsuge, havde Georg Neidel for hvert af årene 2007-2009 ret til 26 dages ferie. Endvidere havde han ret til kompenserende ferie, opgjort i timer, for de helligdage, der i det pågældende kalenderår faldt på en normal arbejdsdag.

- 16 Hovedsagens parter er, henset til disse forskrifter, af den opfattelse, at Georg Neidel i alt havde ret til 31 dages ferie i 2007, 35 dages ferie i 2008 og 34 dages ferie i 2009. Heraf har sagsøgeren kun afholdt 14 dages ferie i 2007. Han havde således et restkrav på ikke afholdt ferie på i alt 86 dage, hvilket svarer til et beløb på 16 821,60 EUR brutto.

- 17 Georg Neidels krav om udbetaling af en finansiel godtgørelse for ikke afholdt ferie på dette beløb blev afvist ved en afgørelse truffet af Stadt Frankfurt am Main med den begrundelse, at den tyske tjenestemandsret ikke indeholder bestemmelser om betaling for ikke afholdte feriedage. Ifølge Stadt

Frankfurt am Main finder artikel 7, stk. 2, i direktiv 2003/88 ikke anvendelse på tjenestemænd. Stadt Frankfurt am Main har desuden anført, at pensionering ikke falder ind under udtrykket »arbejdsforholdet ophører« som omhandlet i nævnte bestemmelse.

18 Verwaltungsgericht Frankfurt am Main, for hvilken Georg Neidel har anlagt sag til prøvelse af nævnte afgørelse, og som er i tvivl om rigtigheden af den fortolkning af artikel 7 i direktiv 2003/88, som Stadt Frankfurt am Main har lagt til grund, har besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

- »1) Gælder artikel 7 i direktiv 2003/88[...] også for tjenestemandsansættelser?
- 2) Omfatter artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/88[...] også krav på årlig ferie og hvileperioder, såfremt kravet efter national ret gælder i mere end fire uger?
- 3) Skal krav på tjenestefrihed ud over årlig ferie og hvileperioder, der efter national ret indrømmes på grund af skiftende arbejdstider som kompensation for arbejde på helligdage, også henføres under artikel 7 i direktiv 2003/88[...]?
- 4) Kan en pensioneret tjenestemand støtte et krav på betaling for ikke afholdte hvileperioder eller ikke afholdt årlig ferie direkte på artikel 7, stk. 2, i direktiv 2003/88[...], når vedkommende af helbredsmæssige årsager ikke har udført tjeneste og derfor ikke har været i stand til at afholde ferie i form af tjenestefrihed?
- 5) Kan et sådant krav på betaling i det mindste delvis hindres af, at national ret indeholder bestemmelser om førtidig forældelse af kravet på ferie?
- 6) Udstrækkes omfanget af det krav på betaling, der støttes på artikel 7, stk. 2, i direktiv 2003/88[...], kun til den i henhold til artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/88[...] indrømmede ferie af mindst fire ugers varighed, eller udstrækkes betalingskravet derudover også til de yderligere krav på ferie, der er foreskrevet i national ret? Omfatter disse udvidede feriekraav også sådanne krav, hvor retten til tjenestefrihed kun hviler på en særlig tilrettelæggelse af arbejdstiden?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Om det første spørgsmål

- 19 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 7 i direktiv 2003/88 finder anvendelse på en tjenestemand, der arbejder som brandmand på normale vilkår.
- 20 Herved bemærkes indledningsvis, at det fremgår af artikel 1, stk. 3, i direktiv 2003/88, sammenholdt med artikel 2 i direktiv 89/391, hvortil førstnævnte bestemmelse henviser, at disse direktiver finder anvendelse på alle former for private og offentlige aktiviteter med henblik på forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet og med henblik på at regulere visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelsen af deres arbejdstid.
- 21 Domstolen har således fastslået, at anvendelsesområdet for direktiv 89/391 skal defineres bredt med den virkning, at de undtagelser til direktivets anvendelsesområde, der er fastsat i direktivets artikel 2, stk. 2, første afsnit, skal fortolkes snævert (jf. i denne retning bl.a. dom af 3.10.2000, sag C-303/98, Simap, Sml. I, s. 7963, præmis 34 og 35, og af 12.1.2006, sag C-132/04, Kommissionen mod Spanien, præmis 22). Disse undtagelser blev nemlig kun vedtaget med det formål at sikre, at de tjenester, der er uundværlige for beskyttelsen af sikkerhed og sundhed samt den offentlige orden i tilfælde af alvorlige omstændigheder af exceptionelt omfang, fungerer tilfredsstillende (dom af 5.10.2004, forenede sager C-397/01 - C-403/01, Pfeiffer m.fl., Sml. I, s. 8835, præmis 55, og kendelse af 7.4.2011, sag C-519/09, May, Sml. I, s. 2761, præmis 19).

- 22 Da ingen af disse forhold er relevante for en tjenestemand, der befinder sig i en situation som den, sagsøgeren i hovedsagen befinder sig i, henhører en sådan tjenstemands aktiviteter under anvendelsesområdet for direktiv 2003/88 (jf. i denne retning kendelse af 14.7.2005, sag C-52/04, Personalrat der Feuerwehr Hamburg, Sml. I, s. 7111, præmis 57-59).
- 23 Det bemærkes dernæst, at arbejdstagerbegrebet i artikel 45 TEUF ifølge fast retspraksis er et selvstændigt begreb, som ikke må fortolkes indskrænkende. Enhver person, der udøver en reel og faktisk beskæftigelse, bortset fra beskæftigelse af så ringe omfang, at den fremtræder som et rent marginalt supplement, skal anses for »arbejdstager«. Kendetegnet ved et arbejdsforhold er ifølge denne praksis, at en person i en vis periode præsterer ydelser mod vederlag for en anden og efter dennes anvisninger (jf. bl.a. dom af 3.7.1986, sag 66/85, Lawrie-Blum, Sml. s. 2121, præmis 16 og 17, af 23.3.2004, sag C-138/02, Collins, Sml. I, s. 2703, præmis 26, og af 7.9.2004, sag C-456/02, Trojani, Sml. I, s. 7573, præmis 15).
- 24 I denne forbindelse konstateres, at forelæggelsesafgørelsen ikke indeholder noget, der kan rejse tvivl om, at arbejdsforholdet mellem Georg Neidel og dennes arbejdsgiver, Stadt Frankfurt am Main, udviser de kendetegn ved et arbejdsforhold, der er anført i denne doms præmis 23.
- 25 Endelig bemærkes, at Domstolen har fastslået, at det, da der ikke er nogen sondring i undtagelsesbestemmelsen i artikel 45, stk. 4, TEUF for så vidt angår ansættelser inden for den offentlige sektor, er uden interesse, om arbejdstageren er ansat som arbejder, funktionær eller tjenestemand, og endvidere, om ansættelsesforholdet henhører under den offentlige ret eller privatretten. Disse juridiske kriterier er nemlig forskellige, alt efter de nationale retssystemer, og kan følgelig ikke yde et fortolkningsbidrag, som kan opfylde EU-rettens krav (jf. dom af 12.2.1974, sag 152/73, Sotgiu, Sml. s. 153, præmis 5).
- 26 Henset til ovenstående betragtninger, skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 7 i direktiv 2003/88 skal fortolkes således, at den finder anvendelse på en tjenestemand, der arbejder som brandmand på normale vilkår.

Om det fjerde spørgsmål

- 27 Med det fjerde spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 7, stk. 2, i direktiv 2003/88 skal fortolkes således, at en tjenestemand ved pensionering har ret til en finansiel godtgørelse for årlig betalt ferie, der ikke er afholdt som følge af, at han på grund af sygdom ikke har udført tjeneste.
- 28 Herom bemærkes, at alle arbejdstagere har ret til en årlig betalt ferie af mindst fire ugers varighed, således som det fremgår af selve ordlyden af artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/88, hvilken bestemmelse det ifølge dette direktiv ikke er muligt at fravige. Denne ret til årlig betalt ferie, som ifølge Domstolens faste praksis må anses for et særligt vigtigt princip i Unionens sociallovgivning, tilkommer derfor enhver arbejdstager (jf. dom af 20.1.2009, forenede sager C-350/06 og C-520/06, Schultz-Hoff m.fl., Sml. I, s. 179, præmis 54). Begrebet »arbejdstager« finder, således som det blev præciseret i besvarelsen af det første spørgsmål, anvendelse på en tjenestemand som sagsøgeren i hovedsagen.
- 29 Når arbejdsforholdet ophører, er det ikke længere muligt at holde den årligt betalte ferie. For at undgå at arbejdstageren på grund af umuligheden heraf fratages sin ret til ferie, og selv adgangen til at få udbetalt et pengebeløb, bestemmer artikel 7, stk. 2, i direktiv 2003/88, at arbejdstageren er berettiget til en finansiel godtgørelse (dommen i sagen Schultz-Hoff m.fl., præmis 56).
- 30 Domstolen har således fastslået, at artikel 7, stk. 2, i direktiv 2003/88 skal fortolkes således, at den er til hinder for nationale retsforrifter eller praksis, hvorefter der ikke ved arbejdsforholdets ophør udbetales nogen finansiel godtgørelse for årlig betalt ferie, som ikke er afholdt, til en arbejdstager, som har haft sygeorlov inden for hele eller en del af referenceperioden og/eller overførselsperioden, og som derfor ikke har kunnet gøre brug af sin ret til årlig betalt ferie (dommen i sagen Schultz-Hoff m.fl., præmis 62).

- 31 I det foreliggende tilfælde ophører en tjenestemands ansættelsesforhold ved pensionering, og i den nationale ret fastsættes desuden, således som det blev præciseret i denne doms præmis 9, at den pågældende mister sin status som tjenestemand.
- 32 Herefter skal det fjerde spørgsmål besvares med, at artikel 7, stk. 2, i direktiv 2003/88 skal fortolkes således, at en tjenestemand ved pensionering har ret til en finansiel godtgørelse for årlig betalt ferie, der ikke er afholdt som følge af, at han på grund af sygdom ikke har udført tjeneste.

Om det andet, tredje og sjette spørgsmål

- 33 Med disse spørgsmål, der behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 7 i direktiv 2003/88 skal fortolkes således, at den er til hinder for nationale bestemmelser, hvorefter en tjenestemand indrømmes ret til yderligere betalt ferie ud over retten til en årlig betalt ferie på mindst fire uger, uden at der er fastsat betaling af en finansiel godtgørelse, når den tjenestemand, som går på pension, ikke har kunnet udnytte disse yderligere rettigheder som følge af, at han på grund af sygdom ikke har udført tjeneste.
- 34 I denne forbindelse bemærkes, at Domstolen har fastslået, at direktiv 2003/88 ikke er til hinder for nationale bestemmelser, som fastsætter en ret til årlig betalt ferie på mere end fire ugers varighed, som tildeles i overensstemmelse med de kriterier for opnåelse og tildeling, der er fastsat i nævnte nationale lovgivning (dom af 24.1.2012, sag C-282/10, Dominguez, , præmis 47).
- 35 Det fremgår nemlig udtrykkeligt af ordlyden af artikel 1, stk. 1, artikel 1, stk. 2, litra a), samt af artikel 7, stk. 1, og artikel 15 i direktiv 2003/88, at sidstnævntes formål indskrænker sig til at indeholde minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden og ikke berører medlemsstaternes adgang til at anvende nationale bestemmelser, der er gunstigere med hensyn til beskyttelse af arbejdstagerne (Dominguez-dommen, præmis 48).
- 36 Da medlemsstaterne således lovligt, alt efter grunden til den sygemeldte arbejdstagers fravær, kan fastsætte en årlig betalt ferie af en varighed, der er længere end eller svarer til den minimumsperiode på fire uger, som er fastsat ved direktiv 2003/88 (Dominguez-dommen, præmis 50), tilkommer det dem dels at afgøre, om de tildeler tjenestemænd ret til yderligere betalt ferie ud over retten til en årlig betalt ferie på mindst fire uger og fastsætter eller undlader at fastsætte en ret for den tjenestemand, som går på pension, til en finansiel godtgørelse, hvis denne ikke har kunnet udnytte disse yderligere rettigheder som følge af, at han på grund af sygdom ikke har udført tjeneste, dels at fastsætte betingelserne for denne tildeling.
- 37 Heraf følger, at det andet, tredje og sjette spørgsmål skal besvares med, at artikel 7 i direktiv 2003/88 skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for nationale bestemmelser, hvorefter en tjenestemand indrømmes ret til yderligere betalt ferie ud over retten til en årlig betalt ferie på mindst fire uger, uden at der er fastsat betaling af en finansiel godtgørelse, når den tjenestemand, som går på pension, ikke har kunnet udnytte disse yderligere rettigheder som følge af, at han på grund af sygdom ikke har kunnet udføre tjeneste.

Om det femte spørgsmål

- 38 Med det femte spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 7, stk. 2, i direktiv 2003/88 er til hinder for en national bestemmelse, som ved en overførselsperiode på ni måneder, efter hvis udløb retten til årlig betalt ferie bortfalder, begrænser den ret, som en tjenestemand, der går på pension, har til at kumulere finansielle godtgørelser for årlig betalt ferie, som ikke er afholdt på grund af uarbejdsdygtighed.
- 39 I denne forbindelse bemærkes indledningsvis, at Domstolen i dom af 22. november 2011 i sag C-214/10, KHS (Sml. I, s. 11757, præmis 35), fastslog, at det hvad angår den overførselsperiode, efter udløbet af hvilken den nævnte ret til årlig betalt ferie kan bortfalde i tilfælde af kumulation af retten

til årlig betalt ferie, henset til artikel 7 i direktiv 2003/88, skal undersøges, om nævnte periode med rimelighed kan anses for en periode, efter udløbet af hvilken den årlige betalte ferie mister sin positive virkning som hviletid for arbejdstageren.

- 40 Domstolen har i denne sammenhæng bemærket, at retten til årlig betalt ferie ikke blot skal betragtes som et særligt vigtigt princip i Unionens sociallovgivning, men at det endvidere udtrykkeligt fremgår af artikel 31, stk. 2, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, som i medfør af artikel 6, stk. 1, TEU har samme juridiske værdi som traktaterne (KHS-dommen, præmis 37).
- 41 Det følger heraf, at enhver overførselsperiode for at respektere denne ret, hvis formål er at beskytte arbejdstageren, må tage hensyn til de særlige omstændigheder, som gælder for en arbejdstager, der er uarbejdsdygtig i flere på hinanden følgende referenceperioder. Denne periode skal således bl.a. sikre, at arbejdstageren kan råde over hvileperioder, der, om fornødent, kan fordeles over en længere periode, der kan planlægges, og som er til rådighed på længere sigt, og som i væsentligt omfang overstiger varigheden af den referenceperiode, for hvilken den er tildelt (KHS-dommen, præmis 38).
- 42 I hovedsagen er den overførselsperiode, der er fastsat i artikel 9, stk. 2, i HUrlVO, imidlertid på ni måneder, altså en varighed, som er mindre end varigheden af den referenceperiode, som den knytter sig til.
- 43 Henset til ovenstående betragtninger, skal det femte spørgsmål besvares med, at artikel 7, stk. 2, i direktiv 2003/88 skal fortolkes således, at den er til hinder for en national bestemmelse, som ved en overførselsperiode på ni måneder, efter hvis udløb retten til årlig betalt ferie bortfalder, begrænser den ret, som en tjenestemand, der går på pension, har til at kumulere finansielle godtgørelser for årlig betalt ferie, som ikke er afholdt på grund af uarbejdsdygtighed.

Sagens omkostninger

- 44 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

- 1) **Artikel 7 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/88/EF af 4. november 2003 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden skal fortolkes således, at den finder anvendelse på en tjenestemand, der arbejder som brandmand på normale vilkår.**
- 2) **Artikel 7, stk. 2, i direktiv 2003/88 skal fortolkes således, at en tjenestemand ved pensionering har ret til en finansiell godtgørelse for årlig betalt ferie, der ikke er afholdt som følge af, at han på grund af sygdom ikke har udført tjeneste.**
- 3) **Artikel 7 i direktiv 2003/88 skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for nationale bestemmelser, hvorefter en tjenestemand indrømmes ret til yderligere betalt ferie ud over retten til en årlig betalt ferie på mindst fire uger, uden at der er fastsat betaling af en finansiell godtgørelse, når den tjenestemand, som går på pension, ikke har kunnet udnytte disse yderligere rettigheder som følge af, at han på grund af sygdom ikke har kunnet udføre tjeneste.**
- 4) **Artikel 7, stk. 2, i direktiv 2003/88 skal fortolkes således, at den er til hinder for en national bestemmelse, som ved en overførselsperiode på ni måneder, efter hvis udløb retten til årlig betalt ferie bortfalder, begrænser den ret, som en tjenestemand, der går på pension, har til at kumulere finansielle godtgørelser for årlig betalt ferie, som ikke er afholdt på grund af uarbejdsdygtighed.**

Underskrifter